

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

Rättstolkarnas skrivelse till Kammarkollegiet om överetablering av ryska rättstolkar [skickat den 7 juni 2021]

Överetablering av ryska rättstolkar

Yrkesorganisationen Rättstolkarna vill med denna skrivelse uppmärksamma Kammarkollegiet på överetableringen av ryska rättstolkar. Styrelsens och medlemmarnas bedömning är att Kammarkollegiet bör utreda och fastslå det egentliga behovet av fler ryska rättstolkar innan ytterligare RT-prov i ryska anordnas. Kammarkollegiet är en behovsstyrd myndighet. I och med det ska Kammarkollegiet ta hänsyn till de behov som finns i Sverige gällande rättstolkar i språket ryska. Behovskriteriet är ett av de tre obligatoriska kriterier som skall vara uppfyllda, de andra två är kvalificerade bedömare och sökande. Just i fallet med språket ryska så är det välkänt att det finns sökanden och mycket kvalificerade bedömare. Däremot har yrkesorganisationen Rättstolkarna under de sista åren fått indikationer på att behovet av speciellt rättstolkar i ryska har minskat i hela riket, inte bara i Stockholm, där en stor majoritet av de ryska rättstolkarna är bosatta. För närvarande har vi fyrtioåtta (48) auktoriserade ryska rättstolkar i hela landet. Dessa kollegor utgör nästan 20% av alla auktoriserade tolkar med speciell kompetens som rättstolk! Samtidigt är problemet av den karaktären att många ryska rättstolkar inte ens får uppdrag inom rättsväsendet och till och med är oroliga för om de har tillräckligt stora volymer av uppdrag för att kunna bibehålla och förnya sin speciella kompetens som rättstolk! Som rättstolk får man självklart också finna sig i att det inte alltid finns uppdrag inom rättsväsendet, det är Rättstolkarna väl medvetna om, men samtidigt kan vi inte låta bli att reagera och engagera oss i överetableringen av rättstolkar inom det ryska språket. Detta är en verklighet och ett scenario som kan drabba andra språk en dag. Till och med i förstudierapporten inför kommande upphandling om tolkförmedlingstjänster, som släpptes i november 2020 av Statens inköpscentral, kan man läsa att det är en klar överetablering av ryska rättstolkar. Kammarkollegiet borde härvid kunna göra en enkätundersökning bland domstolar, polismyndigheten, tolkförmedlingar, andra statliga myndigheter och inte minst de verksamma tolkarna för att säkerhetsställa om behovet av rättstolkar inom det ryska språket verkligen är så stort att man bör anordna prov för speciell kompetens som rättstolk i det ryska språket en gång per år. Yrkesorganisationen Rättstolkarna vill med denna skrivelse be Kammarkollegiet om att undersöka detta och vidta åtgärder om våra indikationer bekräftas. Med vänlig hälsning, styrelsen för yrkesorganisationen Rättstolkarna genom Lotta Hellstrand, ordförande, Mirjana Kotur Hallberg, vice ordförande och Anna Lundberg, sekreterare

Kammarkollegiets svar [mottaget den 2 juli 2021]:

Hej,

Tack för er skrivelse till Kammarkollegiet beträffande överetablering av ryska rättstolkar. Vi tar gärna emot synpunkter på vår auktorisationsverksamhet och förslag på hur den kan förbättras.

Kammarkollegiets huvuduppgift inom auktorisationsverksamheten är att möjliggöra auktorisationer i så många språk som möjligt. Målsättningen är att få fram tolkar som håller god standard vid tolkning. Reglering och minskning av antalet auktoriserade

RÄTTSTOLKARNA

Rätt tolk för rättsväsendet är en rättstolk

tolkar på arbetsmarknaden ingår dock inte i myndighetens uppgifter. I förordningen (1985:613) om auktorisation av tolkar och översättare anges bland annat vilka krav som ställs på en auktoriserad tolk. Den sökande ska vara myndig och inte ha förvaltare, ha godkänts i kollegiets kunskapsprov och vara känd för redbarhet och även i övrigt vara lämplig som tolk. Några andra villkor än dessa anges inte.

Syftet med auktorisationen är att synliggöra de tolkar som har goda språk- och tolkningsfärdigheter och ett professionellt förhållningssätt. Kammarkollegiet strävar efter att kunna anordna kunskapsprov i alla språk, men den avgörande faktorn för vilka språk som blir aktuella för prov är tillgången till kvalificerade språkbedömare. Kammarkollegiet känner till att arbetsmarknaden för tolkar innebär olika förutsättningar med avseende på tolkars kompetensnivå. Tillgången till auktoriserade tolkar och tolkar med bevis om speciell kompetens varierar även kraftigt mellan olika språk. Förhoppningen är att auktoriserade tolkar och tolkar med bevis om speciell kompetens ska efterfrågas i allt högre utsträckning och prioriteras av myndigheter och organisationer framför övriga tolkar. Kammarkollegiet kan dock inte anpassa sin auktorisationsverksamhet utifrån tolkars etablering på arbetsmarknaden eller att efterfrågan för närvarande är låg på tolkar med dokumenterad speciell kompetens i ett visst språk. Kammarkollegiets auktorisationsuppdrag medger inte sådan hänsyn och bör inte på detta sätt begränsa tolkars möjlighet till auktorisation och yrkesutövning inom ett visst språk.

Med vänlig hälsning

Kristina Gustafsson
Jurist

Kammarkollegiet
Rättsavdelningen, Offentligrättsliga enheten